

Regulamin działania Komisji ds. Etyki Badań Naukowych
na Wydziale Pedagogiki i Psychologii
Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach

Preambuła

Działalność naukowa winna być oparta na afirmacji podstawowych wartości etycznych, metodologicznych i ogólnoludzkich, takich jak: uczciwość, prawdomówność, sumienność, wiarygodność, obiektywizm, rzetelność, bezstronność, niezależność, otwartość, przejrzystość, odpowiedzialność, odwaga, poszanowanie godności ludzkiej, wolność przekonań, prawo własności intelektualnej. Powołanie Komisji ds. Etyki Badań Naukowych na Wydziale Pedagogiki i Psychologii opiera się na przekonaniu, że wartości etyczne, standardy rzetelności naukowej i dobre praktyki w nauce stanowią fundament społecznej odpowiedzialności naukowców – pedagogów i psychologów.

I. Założenia ogólne

§ 1

1. Zadaniem Komisji jest opiniowanie projektów badań naukowych pod względem ich zgodności z zasadami etycznymi, w tym także respektowania i ochrony dóbr osobistych: zdrowia, fizycznej i psychicznej integralności, prywatności, intymności, autonomii i godności człowieka uczestniczącego w badaniach.
2. Przyjmując wniosek do oceny, każdy członek Komisji ds. Etyki Badań Naukowych Wydziału Pedagogiki i Psychologii UJK zobowiązuje się do nierozpowszechniania wiedzy na temat opiniowanego projektu przed ukazaniem się wyników jego realizacji w formie opublikowanej przez autora projektu.
3. Komisja rozpatruje wnioski złożone przez pracowników zatrudnionych w Instytucie Pedagogiki i Katedrze Psychologii UJK oraz magistrantów (na wniosek promotora). W wyjątkowych sytuacjach opiniuje wnioski zgłoszone przez podmioty spoza Wydziału.
4. Komisja opiniuje wyłącznie projekty badań z udziałem ludzi.
5. Komisja opiniuje projekty badań, które nie zostały uprzednio przedłożone do oceny komisjom do spraw etyki badań naukowych działającym przy wydziałach, instytutach lub jednostkach naukowych innych uczelni.
6. Wniosek do Komisji należy przygotować według wzoru dostępnego w załączniku 1.
7. Wydanie przez Komisję opinii jest bezpłatne.

8. Wydana przez Komisję opinia pozytywna jest równoznaczna ze stwierdzeniem, iż przedstawiony projekt badawczy spełnia wymogi etyczne stawiane badaniom naukowym.
9. Przy wydawaniu opinii Komisja kieruje się regulacjami zawartymi w prawie krajowym oraz uniwersalnymi standardami etyki badań naukowych, a także aktualnymi zaleceniami *Rady Narodowego Centrum Nauki dotyczącymi badań z udziałem ludzi*, *Ethical Principles of Psychologists and Code of Conduct organizacji American Psychological Association (APA)*, *European Federation of Psychologists Associations (EFPA)* oraz *Kodeksu Etycznego Psychologa Polskiego Towarzystwa Psychologicznego*.

§ 2

1. Komisja powoływana jest przez Dziekana Wydziału Pedagogiki i Psychologii UJK na 4-letnią kadencję.
2. Komisja działa na podstawie regulaminu zatwierdzonego przez Radę Wydziału Pedagogiki i Psychologii UJK.
3. Skład Komisji powoływany jest przez Dziekana Wydziału Pedagogiki i Psychologii UJK. W skład Komisji wchodzi 5 pedagogów zatrudnionych w Instytucie Pedagogiki i 5 psychologów zatrudnionych w Katedrze Psychologii na Wydziale Pedagogiki i Psychologii UJK. Na pierwszym posiedzeniu Komisji, zwołanym przez Dziekana, jej członkowie wybierają spośród siebie w głosowaniu tajnym Przewodniczącego, Wiceprzewodniczącego oraz Sekretarza. Protokolanta powołuje Dziekan spośród pracowników administracyjnych Wydziału.
4. W sytuacji rezygnacji członka Komisji z pełnionej funkcji lub w wypadku niemożności sprawowania przez niego obowiązków, Dziekan powołuje na jego miejsce inną osobę na pozostały okres kadencji.

§ 3

1. Przewodniczący Komisji organizuje pracę Komisji i prowadzi jej obrady. W wypadku nieobecności Przewodniczącego Komisji lub niemożności działania, jego zadania wykonuje Wiceprzewodniczący.
2. Sekretarz Komisji przygotowuje dokumentację spraw rozpatrywanych na posiedzeniach, gromadzi dokumentację prowadzonych spraw, powiadamia członków Komisji o terminie, miejscu i ustalonym porządku posiedzenia oraz przechowuje i prowadzi rejestr protokołów z posiedzeń Komisji (rejestr podjętych uchwał i wydanych opinii).
3. Protokolant przygotowuje protokół z każdego posiedzenia Komisji. Protokół zawiera: przyjęty porządek obrad, imiona i nazwiska obecnych członków Komisji, treść podjętych

uchwał, wyniki głosowań oraz zdania odrębne. Ponadto protokół powinien zawierać główne tezy sformułowane podczas dyskusji. Protokół jest przekazany przez Protokolanta drogą elektroniczną wszystkim członkom Komisji w terminie 7 dni od daty posiedzenia. Członkowie Komisji mogą zgłosić swoje uwagi do protokołu w terminie 3 dni do daty jego otrzymania. Protokół podpisuje Przewodniczący i Sekretarz Komisji.

4. Członkowie Komisji uczestniczą w jej pracach poprzez udział w posiedzeniach i realizację zadań wynikających z prac Komisji.

§ 4

1. Posiedzenia Komisji odbywają się w miarę potrzeby, ale nie częściej niż raz w miesiącu. Posiedzenia zwołuje Przewodniczący lub Wiceprzewodniczący Komisji.
2. Udział członków komisji w posiedzeniach Komisji jest obowiązkowy.
3. Członkowie Komisji, którzy przewidują swoją nieobecność na posiedzeniu, przedstawiają przed planowanym terminem posiedzenia Przewodniczącemu lub Wiceprzewodniczącemu Komisji usprawiedliwienie swojej nieobecności.
4. W posiedzeniach Komisji mogą brać udział zaproszone osoby, w tym autorzy projektów poddawanych ocenie Komisji w celu przedstawienia dodatkowych wyjaśnień (na prośbę Komisji) oraz przedstawiciele innych dyscyplin niż pedagogika i psychologia.
5. Posiedzenia Komisji są protokołowane.
6. Członek Komisji będący autorem/współautorem projektu badawczego zgłoszonego do zaopiniowania nie bierze udziału w rozpatrywaniu wniosku.
7. Komisja przedstawia corocznie sprawozdanie ze swej działalności na ostatnim w roku akademickim posiedzeniu Rady Wydziału.

II. Procedura wydawania opinii

§ 5

1. Wniosek o wydanie przez Komisję opinii badacz składa w wersji papierowej i elektronicznej do sekretariatu Dziekana Wydziału Pedagogiki i Psychologii UJK.
2. Wniosek o wydanie opinii powinien zawierać wyczerpujące informacje na temat planowanych badań naukowych, a w szczególności informacje:
 - a) przeznaczone dla osób uczestniczących w badaniu,
 - b) dotyczące celu i przebiegu badań,
 - c) o narzędziach stosowanych w badaniu wraz z ich dołączeniem (z odpowiednim zabezpieczeniem narzędzi przeznaczonych wyłącznie dla psychologów),

- d) dotyczące ewentualnego ryzyka dla zdrowia fizycznego lub psychicznego uczestników, ryzyka naruszenia ich prywatności bądź poniesienia przez nich innych strat osobistych, społecznych lub prawnych.
 - e) o możliwościach eliminowania lub minimalizowania negatywnych wpływów w trakcie badań (o zabezpieczeniu dobrostanu i poczucia bezpieczeństwa osób biorących udział w badaniu, np. dzieci, osób z niepełnosprawnościami, o ograniczonej możliwości oceny sytuacji),
 - f) o dobrowolności udziału w badaniach i możliwości wycofania się z niego w dowolnym momencie, bez ponoszenia jakichkolwiek konsekwencji z tego tytułu,
 - g) o sposobach zachowania anonimowości i poufności badań,
 - h) informację o sposobie uzyskania zgody na udział w badaniu naukowym od respondentów lub opiekunów prawnych (w wypadku badania dzieci w wieku przedszkolnym lub szkolnym oraz innych osób o ograniczonej zdolności samostanowienia wystarczająca jest zgoda jednego z rodziców/opiekunów), wymagane jest przedstawienie komisji dokładnej treści informacji, która będzie przekazywana osobom wydającym zgodę na badanie (załącznik 3).
 - i) informację o sposobie/potrzebie uzyskania zgody na przetwarzanie danych osobowych od uczestników badania lub opiekunów prawnych (w wypadku badania dzieci w wieku przedszkolnym lub szkolnym oraz innych osób o ograniczonej zdolności samostanowienia wystarczająca jest zgoda jednego z rodziców/opiekunów),
 - j) jeśli procedura badawcza przewiduje odstępianie od uzyskania zgody na udział osób badanych, nieprzedstawienie rzeczywistego celu badania lub stosowanie instrukcji maskującej, należy przedstawić uzasadnienie wyboru takiej procedury.
3. W wypadku, gdy złożona dokumentacja jest niekompletna, sekretarz Komisji zwraca ją wnioskodawcy w celu uzupełnienia.

§ 6

1. Po zapoznaniu się z dokumentacją Komisja wydaje opinię zaakceptowaną poprzez głosowanie członków.
2. Komisja wydaje opinię po przeprowadzeniu głosowania jawnego zwykłą większością głosów. W wypadku braku rozstrzygnięcia decyduje głos przewodniczącego Komisji. Członkowie niezgadający się z oceną projektu mogą zgłosić zdanie odrębne do protokołu posiedzenia nie później niż 7 dni po posiedzeniu.
3. Komisja może wydać:
 - a) pozytywną opinię,
 - b) negatywną opinię,

- c) warunkową opinię zawierającą konkretne zalecenia niezbędne do wprowadzenia w projekcie badawczym.
4. W wypadku opinii warunkowej wymagane jest pisemne oświadczenie wnioskodawcy o wprowadzonych zmianach w terminie do 30 dni od otrzymania opinii. Wówczas Komisja ponownie ustosunkuje się do wniosku.
5. Wnioskodawca ma możliwość jednokrotnej korekty projektu badań uwzględniającej wszystkie uwagi Komisji. Wnioskodawca może konsultować wprowadzane zmiany ze wskazanym przez Komisję członkiem Komisji.
6. Opinie Komisji przekazywane są wnioskodawcom w formie pisemnej. Do opinii warunkowej i negatywnej dołączone jest uzasadnienie.
7. Wnioskodawca jest zobowiązany do pisemnego potwierdzenia odbioru opinii.

§ 7

1. Od negatywnej opinii Komisji przysługuje odwołanie kierowane za pośrednictwem Komisji do Rady Wydziału Pedagogiki i Psychologii UJK.
2. Odwołanie od opinii Komisji należy złożyć na piśmie w ciągu 14 dni od jej otrzymania. Odwołanie powinno zawierać uzasadnienie.
3. Odwołanie powinno być rozpatrzone na posiedzeniu Rady Wydziału następującym po wpłynięciu wniosku do Komisji.
4. O kwestiach nieokreślonych w Regulaminie decyduje Przewodniczący Komisji.

III. Przepisy końcowe

§ 8

1. Zmiana Regulaminu Komisji może zostać uchwalona bezwzględną większością głosów, na wniosek co najmniej 3 członków Komisji.
2. Przewodniczący Komisji przedkłada na najbliższym posiedzeniu Rady Wydziału treść zmienionego regulaminu Komisji w celu zatwierdzenia go. Zmiana Regulaminu Komisji wchodzi w życie z dniem podjęcia uchwały o zatwierdzeniu Regulaminu w zmienionym brzmieniu.
3. Integralną część Regulaminu stanowią załączniki:
 - 1) wzór wniosku do Komisji Etyki Badań Naukowych na Wydziale Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach,

- 2) wzór rozstrzygnięcia Komisji Etyki Badań Naukowych na Wydziale Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach,
- 3) wzór zgody uczestnika badania na udział w badaniu naukowym,
- 4) wzór zgody uczestnika na przetwarzanie danych osobowych.

§ 9

1. Niniejszy Regulamin wchodzi w życie z dniem zatwierdzenia go przez Radę Wydziału Pedagogiki i Psychologii UJK.